

Fang de halte køer tidligt med systematisk halthedsscore

Man kan halthedsscore 50 køer i timen, når det gøres systematisk – og dermed fange flere haltheder i opløbet. Det viser en undersøgelse foretaget af SEGES.

Ved at halthedsscore alle køer i besætningen bliver det muligt at finde køer med halthed på et tidligt stadium, hvor de ellers let overses. Og det giver god mening. Halte køer giver 200-600 kg mælk mindre pr. laktation, de er 20-40 dage længere om at blive drægtige, og de har højere risiko for at blive sat ud.

Ved at sætte tidligt ind med effektiv behandling bliver køerne hurtigere raske, og dermed kan den negative påvirkning på ydelse og reproduktion reduceres. Det er baggrunden for, at SEGES har foretaget en undersøgelse af systematisk halthedsscore. Dels for at afprøve to forskellige metoder til systematisk halthedsscoring, dels for at vise, hvor lang tid det tager at gennemføre scoring på alle lakterende køer i en besætning.

De to forskellige metoder var følgende:

Metode 1

Udføres af én person alene. Køerne kan frit gå rundt i hele deres staldafsnit. Observatøren starter et vilkårligt sted og går roligt én omgang på alle gange i staldafsnittet, imens alle stående og gående køer scores efterhånden, som de passerer. Herefter går endnu en runde, og denne gang jages alle liggende køer op og scores – hvis de ikke allerede er scoret. Herefter optælles hvor mange der er scoret. Hvis det vurderes, at der er scoret mindre end 90 %, går observatøren endnu en omgang, derefter afsluttes halthedsvurderingen.

Metode 2

Denne metode udføres af en observatør og en medhjælper. Princippet er her, at score alle køerne efterhånden som de passerer på én runde i stalden. Ved at lave én eller eventuelt flere afspærringer i stalden sikres det, at køer, der er scoret, ikke blandes med køer, som ikke er scoret. Vurderingen starter ved en afspærring. Medhjælperen leder én ko ad gangen forbi observatøren, som scorer koen. Medhjælperen har således hele tiden køer, som er scoret på den ene side, og køer, som ikke er scoret endnu, på den anden side. Sammen bevæger medhjælper og observatør sig igennem stalden. Når runden er gennemført, bør alle køer være scoret. I praksis kan der smutte et par stykker undervejs. Metoden kan også gennemføres ved hjælp af fanggitter. Køerne fikses i fanggitter i forbindelse med udfodring. De køer, som ikke blev fanget, vurderes først, hvorefter medhjælperen løsner de fikserede køer enkeltvis fra fanggitteret.

Halthedsscoringen blev foretaget ud fra et femtrins-skema:

1. Normal: Flad ryglinje, jævn gang med god skridtlængde
2. Ujævn gang: Asymmetrisk gang og /eller korte skridt. Ryglinje evt. krummet under gang
3. Halt: Ryglinje ofte krummet, både når koen står og går. Ingen hovednikken
4. Tydelig halt: Permanent krum ryglinje. Hovednikken under gang. Tydeligt at se, hvilket ben dyret halter på
5. Stærk halt: Begrænset støtte på det halte ben. Svært ved at rejse sig/lægge sig.

Forbløffende hurtigt

Med metode 1 blev der i gennemsnit scoret 52 køer/person/time. Med metode 2 blev der i gennemsnit scoret 53 køer/person/time. Det er således ikke entydigt, hvilken af de to metoder der er hurtigst til systematisk halthedsscoring. Dog konkluderes det i undersøgelsen, at det er forbløffende hurtigt, at halthedsscore køer, når man går systematisk til værks. Med en smule øvelse kan de fleste score ca. 50 køer i timen pr. person.

I alt blev der foretaget 3.467 halthedsscoringer i undersøgelsen. 1.722 køer blev halthedsscoret med metode 1 og 1.745 køer blev scoret med metode 2.

Læs mere om undersøgelsen [her](#)

Kvægaftsfonden

Mælkeafgiftsfonden

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'